

РАДА

газета політична, економічна і літературна
ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.
Рік четвертий.

Адреса редакції і контори:
у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6,
біля Золотих воріт.
Телефон редакції 1458.
Телефон друкарні 1069.

Умови передплати на р. 1909.

на рік	на 6 м.	на 3 м.	на 1 м.	на рік	на 6 м.	на 3 м.	на 1 м.
100	60	40	25	100	60	40	25

Цей 1 на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 8 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 к., або покарб. на протязі перш. шостої місяця.

За границю: на рік 11 карб., на півроку 6 карб. 50 к., на 3 міс. 2 карб. 75 к., на 1 міс. 1 карб.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця.

За зміну адреси 30 коп.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі; більші статі, до друку негодячі, переходять у редакції 3 місяці і видаються авторам із коптом, а дрібні замітки і дописи одразу знищуються.

Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

Умови друкування оповісток:

За рядок петіту попередю тексту або за його місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп.

За рядок петіту після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Who шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз

Жертуйте на пам'ятник Т. ШЕВЧЕНКОВІ у Києві!

Жертви по всій Росії дозволено зібрати Полтавській Губернській Земській Управі.

Літній театр КУПЕЦЬКОГО САДУ.
Українська трупа під орудою Т. КОЛЕСНИЧЕНКА.
Сьогодні, 5-го юлія, виставл. буде: 1) Панна Штукарка, на 3 д. Володського. 2) Сорочинський ярмарок. Завтра, 6-го юлія, виставл. буде: 1) Вій. міс—53

З'їзд української академічної молоді у Львові.

Сьогодні, 1 юлія, закінчився з'їзд поступової української молоді, на котрий з'їхалося 500 українських студентів Австрії, а також прибули гості з російської України: студенти в Києві, Харкові, Одесі, Москві, Петербурзі, Дорпаді і Томську. З'їзд тривав чотири дні. Про перші два дні вже писалося в „Раді“. Третій і четвертий дні пройшли в читанні рефератів та дискусіях з приводу них. Ці дні пройшли дуже цікаво. Молодь захопилася працею. Ясно було, що референти та дискусанти були добре приготовані. Слухачі слухали досить уважно. В дискусіях видко було бажання розібратися в певних сучасних питаннях академічного життя. Загалом треба завважити, що тутешнє студентство звикло до дискусій і вміє на них поводитися без зайвого галасу і непорозуміння. Перший реферат третього дня був студента Шурака про „Націоналізацію школи“. Реферат був досить сухий. Референт докладно спинився на виходженні підручників для школи, відповідних вчителів та вчителюк. Одні сухі числа без широкого освітлення, без власних висловів референта. Здавалося, що це матеріал, який позичено на час з якоїсь популярної брошури. Реферат студента Олени Охримовичівни „Жіночі школи в Галичині“ отримав багато для Галичини й інших частин України. Референтка намалявала сумне становище жіноцтва в Галичині, його приборканість, забитість і вивнесла пропозицію, що з'їзд вважає потрібним емансипацію жіноцтва в її економічному і політичному становищі, та прирівняння її прав до прав чоловіка, з додатком, що з'їзд вважає потрібною реформу в громадянстві полової моралі. Тут д-ка Малицька завважила, що реформа полової моралі не може залежати од революції з'їзду, а од суспільства, яке повинно зрозуміти наперед, що найвища правда в те, що чого не можна жіноці, того не повинні дозволяти собі і мужчини. З'їзд ухвалив пропозицію референтки без додатка. Третій реферат студента Вісіка про „Народню школу на Буковині“ пройшов гладко, без великих суперечок. Реферат студ. Назарієва: „Українське студентство, принципи його суспільної діяльності і професійної організації“ прийнято без дискусій.

кредити домагання в сфері реформ академічного життя, з'їзд визнає потрібним заснування по вищих школах українського студентства організації безпартійного характеру, об'єднаних в одну федеративну цілість.

Дуже жваві дискусії викликав реферат студ. Донцова „релігія і школа“. Практичні висновки реферата—дбати про виключення релігії з шкіл загалом і про звиннення богословського факультету в Львівському і інших австрійських університетах. Реферат студ. Кришкевича „Часопись для молодіжі“. Пройшов без дискусій. Останній реферат був студента Жука—„Студентство і кооперація“.

ПО РОСІЇ.

Синод про семінаристів. Цими днями в одного з членів синоду відбулася нарада, на якій обмірковувався доклад поданий в синод ученим комітетом. В докладі говориться про те, що в останні роки семінаристи почали дуже ухилитися від духовного зв'язу. Доклад цей скомпонував з доручення комітета один з „правих“ професорів-каноністів. Причину цього проф. бачить в тій кудії „свободи“, якою користувалися після „революційної бурі“ духовні семінарії. Далі в своєму докладі професор пропонує синоду завести підчас канікул нові правила, які б поширили в духовних закладах „дух церковности“. Радяться в докладі для цього завести в семінаріях монастирський режим та сувору дисципліну. Доклад викликав багато суперечок серед членів синоду. За доклад стояли тільки члени синоду з партії арх. Антонія волинського. Поки що ухвалено скласти відозву до семінаристів та академістів з закликом не кидати духовного зв'язу. Відозва закінчується обіцяркою, що синод подбає про поліпшення матеріального становища духовенства.

товариш міністра внутрішніх справ генерал П. Г. Курлов.

Судова справа бар. Нолькена. Могилівський губернатор барон Нолькен коли був варшавським обер-поліцеймейстером, взяв в магазині фірми Сіменс і Гальске на 1530 карб. електричних ламп для свого помешкання в казенному магістратському домі. Коли фірма прислала йому рахунок, то Нолькен авелів одіслати його до каси варшавського магістрату, котрий дурно давав помешкання поліцеймейстрові. Магістрат одмовився платити і запропонував справити ці гроші з барона Нолькена. Але його тимчасом наазначено було губернатором в Томськ, а потім в Могилів. Так справа затяглася на п'ять років. Тепер фірма знов звернулася до Нолькена з проханям повернути напереді довг, але він і тепер одмовився платити гроші, одсилаючи фірму до варшавського магістрату. Магістрат і вдруге одмовився платити, мотивуючи одказ тим, що місто не повинно платити такі великі гроші за реті роскоші, котрі купував для себе колишній обер-поліцеймейстер. Фірма тягне губернатора до суду. (Рус. Сл.)

Велика пожема. „Рус. Сл.“ телеграфують з Вільни, що в містечку Моства сталася велика пожема через необережність дітей з вогнем. Пожема сталася на Петра, рано, коли всі люди були в костюлі. Згоріло сорок хат. На пожарі аторіло четверо дітей.

До питання про генерал-губернаторств.

„Речь“ повідомляє з цілком певних джерел, що за кілька днів до податського ювілею де-якими впливовими бюрократами підіймалося питання про заснування знову генерал-губернаторств в Москві та північно-західному краю. На одній з цих генерал-губернаторських посад вони дуже б бажали бачити генерала Мішенка. Але в цих бюрократичних заходах нічого не вийшло.

Проти старообрядців. В канцелярії синоду існує особливий „стіл“ для догляду за життям старообрядців. Чинownik, котрий доглядає за тим „столом“, повинен писати доклади для синоду про різні старообрядчеські справи. Зараз цей чинownik в доручення синоду пише доклад прем'єр-міністрів проти дозволу старообрядцям заснувати в Москві тимчасові курси учителів. Про це кажуть: „не може синод вбачити инородцям волі віри“... (Нов. Русь.)

Будівля нових броненосців. В міжвідомствній нараді, якій доручено доглядати за будівельною нових броненосців, виникли великі суперечки на грунт „авансів“ та „агітвенок“. Представники міністерства фінансів та державного контролю рішуче протестують проти видачі заводів одночасно п'яти мільйонів на кожний броненосець „на заготовку необхідних матеріалів“. Урядові представники згоджуються дати тільки по півтора мільйона. Крім того, не хочуть вони дати і 50 мільйонів на оборуудвання заводів, тим більш, що невідомо, чи не попросять після цього ще. Свідомі люди кажуть, що це сума страшна. Через суперечки в комісії справа ця піде в вищі інстанції. (Слово.)

Мім народніми учителями. Професор Савіч звертається до народних учителів і учительок з проханям надіслати йому дописи про своє життя. В його єсть думка видати книжку „Народний учитель“, в якій будуть зібрані матеріали що до життя учителів. Учителі дуже охоче шлють такі дописи. Крім того між народними учителями виникла думка про заснування каси взаємної допомоги. Зараз, як повідомляють статистичні данні, народних учителів в Росії до 50 тисяч. Коли б кожен тільки одкладав в касу по 50 коп., то в місяць одразу зібрався б капітал в 25 тисяч карб. (Нов. Русь.)

Археологічні знахідки. Газета „Ваку“ повідомляє, що в селі Ашвар-Анарара троє татар, рокопуючи старовинну могилу, анайшли багато золотих річей з дорогим камінням та срібні гроші. Частину цих річей взяв архимандрит армянський Хачак та ечміадзінський повітовий начальник. Всі золоті речі од жіночого

ВОДИ **КАЛІНКІН** **ПІВНО**

Пиво видержане, високої вартости.
ПІТВА: СІТРО (CITRO) і КЛЮКВЕННЕ
Найздоровіші і смашні, для домашнього столу, на чистому рафінаді і перезареній воді.
Фруктові води,
незамінні через свій привабливий смак і ідеальну чистоту фабрикації:
Ананасна, грушова, апельсинова, цитринова.
Просьте д. д. покупаці і потребиатеів звертати увагу: **корка з тавром**
„Калінкін“.
Замовлення виовоняються акуратно і швидко. Склад і контора: Кадетське шосе, власн. дім № 41, тел. 14—21. 4-866-4

Акціонерне товариство
для торгівлі мінеральним паливом Дінецького. Басейна
„ПРОДУГОЛЬ“
Щорічний продаж 600,000,000 пудів кам'яного вугілля та кока 20-ти гірно-промислових товариств Півдня Росії.
Київський одділ т-ва: Київ, д. Л. Б. Гінзбурга, Николаївська вул., № 9 (або Інститутська № 16). Телеграфна адреса: „Київ-Продуголь“. Телефон № 1768.
З запитаннями і з замовленнями на кам'яне вугілля та кокс просимо вдаватися до Київського одділу товариства в Києві, Николаївська вул. № 9.
Управляючий Київський одділом **К. Л. Вилькошевський**.
Уповноважені в справах продажу представники: інж. В. І. Лозинський, А. Г. Шлегелер, А. Л. Бодик і М. А. Гольдштейн.
З 1-го юлія 1909 р. контора буде міститися на Вибік. Вульварі в д. № 10. 4-869-4

Хто з багатших землянів захотів би чоловікові, що робить корисну національну роботу, допомогти позичкою в сумі 1—2 тисяч рублів, нехай напише в контору „Раді“ для А. Н. 5-893-2

Д-р Черняк В. Житомир, 16. Приймає 9—12 та 5—8 живіли 1—2. Праці (сіф.), вен., мочепол. (спец. голя. звужень), пол. розст. Усі спец. методи голя. Є ліжка в окр. помешк. 150-822-135

Завдання свідомих українців в Азії.
Дійсно, на землях, заселених нашим людом, ніколи не заходить сонце! Хоч назва: „Україна в Азії“ звучить трохи чудно для нашого вуха, а тимчасом вона цілком відповідає дійсності, не менше як „Україна американська“. Кожному відомо, яка величезна українська еміграція направляється в Сибір і далі, аж до берегів Тихого океану; щороку десятки тисяч селян з корінної України переселяються на ті далекі „зелені“ або „сірі клани“ і засновують цілі українські колонії, зберігаючи свій побут, мову і навіть даючи новим своїм осадцям назви рідних сел на Україні. За останні часи почало переселятися на далекий схід чимало й українців-інтелігентів. Ідуть вони туди як чиновники, офіцери, рідше як купці або промисловці. А де-хто їде і вчителі, як, напр., молоді до Томську. І як то звичайно буває з нашими земляками, на чужині вони з туги за рідним краєм скоріше доходять до національно-свідомості, скоріше сходяться до гурту. Як раз це саме ми бачимо в українцях в Азії: у Томську існує чимала студентська українська громада; у Владивостоці та Харбині місцеві російські газети заводять спеціальні українські одділи, де подають важливі звістки про український національно-культурний рух, а иноді стіють і цілі статі українською мовою. У Харбині засновано навіть український громадський клуб, який об'єднує українців у далекому куку Монголії.

Все це з'являється у високій мірі симптоматичні і відрядні. Вони показують живучість нашого національного духу і дають надію, що ті сотні тисяч нашого люду, які висидились, шукаючи праця-долі, аж на східній кінці Азії, не одірвуться од свого національного організму, не загинуть для нас, мешканців старої України. На наших свідомих українців-інтелігентів, що живуть в Азії, лежить великий обов'язок подбати, щоб їх земляки-селяне мали змогу не поризати зв'язків з духовним життям рідного краю, щоб до них доходила українська книжка, українська газета. Гарний початок цьому робить томська студентська громада, яка заснувала гурт для розповсюдження українських книжок серед українських колоній Західного Сибіру. Те саме слід робити і в Уссурійському краї, де українці мешкають особливо компактною масою. Найкраще було б заснувати спеціальний український популярний орґаг, котрий повинна підтримувати інтелігенція і поширяти окремі сільської маси по колоніях. Это-дом'явилася б змога заснувати українське просвітне товариство наразок турших „Провіт“. Наші селяне, якікуті долею на край світа, мають не меншу потребу в культурно-просвітній запомозі з боку інтелігенції, як і ті на Україні. А почувти, що їх оточено кругом усе чуже, і люди, і природа,—даватиме гарний ґрунт для розвитку національного самопізнання.

Приклад культурно-національного руху серед українських колоністів в Америці, показує, що розвиток національної свідомості серед колоністів має корисне значіння і для метрополії. І коли українські переселці в Америці, майже виключно—робітники і земні селяне, що вийшли з бідної, занедбаной Галичини і попали в значно гірші умовини життя, ніж в своїй переселенці до Азії, спромоглися на цілий ряд національних товариств, шкіл і часописей, то не вже наші українці-інтелігенти східного Сибіру не зуміють подбати про своїх земляків-селян?

вбрання, а гроші ще римські, між ними де-які монети часів Августа. Це показує, що могили стояли в I та II віку. Звайдено крім того містечко зроблені фігурки оленя та цапа.

— Ще про Капустенка. Слава „нового Савицького“, розбийника Капустенка, як повідомляє „Р. С.“, все більше й більше шириться. Грабує він зараз більше по Моварщині. Там вже болять іздати по великих дорогах. Цими днями він пограбував селянина, що вертався з заробітків з Америки і віз з собою 500 карб.; не був він в рідному селі 5 років. Потім Капустенко пограбував протієрея Дружківського, ввзяв 200 карб. Пограбував бідного жидка на 70 коп. І багатьох ще оповідають про його злі звички.

ПО УКРАЇНІ.
У КИЇВІ.

— Запросини т-ва „Прогресива“ на міжнародний з'їзд представників початкової освіти. Цими днями київське т-во „Прогресива“ одержало запросини на міжнародний з'їзд представників початкової освіти, що має відбутися в початку 1910 року в Парижі. Запросини ці одержано від „Federation des Amicales d'Institutes et d'Instituteurs de France“. Рада т-ва принципиально висловилась за те, щоб взяти участь в цьому з'їзді.

— М. Коцюбинський у Києві. Вертаючись а-а кордоном з о. Капри, наш талановитий письменник, М. М. Коцюбинський учора спинився був у Києві. Плановий письменник зараз почував себе значно краще, ніж на початку літа. Перебування на Капри дуже корисно на нього вплинуло, підбадьорило і укріпило нерви. Учора ввечері знову ж д. Коцюбинський вийшов до своєї домівки в Чернігів.

— До утворення у Києві градоначальства. Гор. голова повідомив губернатора, що „комісія о польвах і нуждах т. Києва“, обміркувавши пропозицію г. губернатора, не признала за необхідне утворення градоначальства для Києва. Існуючі в Росії градоначальства утворено або по столицях (Петербург, Москва), або на окраїнах (Баку), або ж по городах, що уявляють дуже великі центри в губернії та далеких од губернських властей (Одеса). Київ же зовсім не в такому становищі. Крім того городська каса перебуває зараз велику скруту і не може вивести ще нових видатків на удержання градоначальства. Далі мовиться, що як би прохання Києва про виділ його в окрему земську губернію однією було задовольно і в городі спала б значна сума земських абонир, тоді утворення градоначальства можна б було вивести за бажане і в городі як скар, чи так прийняв би на себе де-що з видатків при удержанні градоначальства.

— Випущено на волю з лугинської тюрми студента В. Юр'єва-Цеківця, якого було заарештовано в першій половині цього року.

— Чотири смертні присуди. Позавчора, 3 іюля, в київському воєнно-окружному суді розглянуто справу Тихона Глевахського, Федора Мороза, Юрка Приходька та Терешка Тимошенка, яких обвинувачувано за замах вчинити розбійницький напад на Вурштейна й Гомбера, за замах убити поліцейського урядника Батурського та за переховування виховного знаряддя. Діло це було вчотирі проти 29 августа торік в с. Маргопах, Васильківського повіту (на Київщині). Всі підсудні признались в своєму злочині, але сказали, що це вони зробили, часто не дождавши. Після чотирьох годин наради суд признав усіх чоти-

рьох підсудних винними і присудив їх повісити.

— Поставщик „живого товару“. Київ. В'їзти переказують чутки, що Київ останніми часами став одним з найбільших ринків „живого товару“. Тут, як кажуть, єсть пятайна організація, що складається з досвідчених злочинців, які заманоють дівчат ніби то на добру службу, а замість того спроваджують їх в доми розпустити по інших городах та в константинопольські гареми. За голову організації вважають одного київського домового власника, котрий, поки не жив у Києві, раніше содержував в одному великому городі дім розпустити. Зібравши таким способом чималі гроші, він купив у Києві дім і тут звязався з прибуточний „промисел“, поставивши в усіякі непевні доми дівчат. Найближчими йому помісниками його сестра—жінка одного київського содержателя розпустного дому, брат—власник одного легального такого дому в Києві і закордонний інженер Н. Певня річ, що помімо їх в організації є ще чимало й інших таких людей, що живуть не тільки у Києві, а й по других городах, не виключаючи й Константинополя.

— Вийшло ч. І літературно-наукового тижневика „Спутник середньої школи і екстерна“. Новий часопис має на меті обслуговувати інтереси й освітлювати життя середньої школи. Особливо часопис дбає про те, щоб полекшити тернисту путь тих, що не мали спроможности поступити в середню школу і опинившись в рядах екстернів.

— Гостро-шлункові слабування. За 2 іюля в Олександрівську лікарню представлено всього 19 нових гостро-шлункових хворих. Але завідувачий відділом народного здоров'я д-р Ф. Бурчак свідчить, що насправжні цих хворих зараз в городі далеко більше, що-дня слабує приблизно по-декільки сот. До городських лікарів-кураторів звертаються головним чином (мало не 90 проц.) недужі з гостро-шлункових слабуванням. Часто-густо ці недужі швидко вичуюють, але бувають ніколи випадки й досить тяжких гострошлункових слабувань і ці хворі й уявляють тих, що одриваються в лікарні. Яка причина таких численних слабувань—поки-що точно не вяснено. Зроблені досі аналізи екскрементів цих хворих не виявили холерних вібрионів.

— Суддя під судом. Повідомляють, що мирового суддю 5 уч. радомисльської округи В. Комарова одладо під суд київської судової палати обвинувачуючи його по 411, 2 ч. 354, 2 ч. 414 і 862 ст. ст. кр. зак. Справа йшла виникла через розраду Комаровим казенних грошей, через недбалість його по службі і т. ін.

— 3 Київщини. Під изнастирською стіною. 2 іюля в м.—ку Вогуславі, канівського пов., хотів огрутити шведь Окска Добровольський, що живе під самим жіночим монастирем. Він написав отповіт есенці, але підоспів лікар і врятував його. З'яв на себе руди Добровольський через зараду одної чернячки, з якою він був вийшовся і яку всього кілька днів тому виврав з монастиря. Ця чернячка підвела його, заливаючись до нього, а вкінці втекла. Як дійшла про це чутка до матушки ігумені, то вона зараз послала до Добровольського своїх сестер шукати тієї чернячки. Але вони знайшли у його тільки одену п. (Од власн. кор.)

— 3 Волині. Засланці в Житоїрі. Серед політичних засланців у Житоїрі є кілька десятків так званих „привілейованих“. Вони—вислані здебільш із сусідніх губерній і обрали сами собі місцем висланія Житоїр, а через це й не мають од казни ніякої

підмоги, тимчасом як інші засланці, яких вислала сюди адміністрація, дістають сяку-таку підмогу од казни. Зважаючи на це, багатьох з привілейованих засланців, як повідомляє „Воля“, клопочуть тепер перед міністерством внутрішніх справ, щоб їх попереводили кудись инше або ж видавали їм підмогу з казни, бо ніяких заробітків вони не мають.

— Піймали розбийника. Цими днями в г. Житоїрі піямали якогось Скидоненка, на якого підозрівали, що він той душогубель, котрий 9 минулого іюня під г. Радомислем убив 6 чоловіка. З Житоїра Скидоненка одпривадили в Коростів, щоб там його признали ті, що раніш бачили убивцю.

— Помстився. Недавно в с. Мизові, ковельського пов., була страшенна пожежа. Згоріло аж 25 хат і три клуні. Скоту згоріло п'ять штук. Пожежа сталася з підпаду. Підпалив один австріяк. Гадають, що він зробив підпад з помсти, що його в тому селі не прийняли на ніч. Його догнали в с. Обланах, того ж пов. (Воля.)

— 3 Поділля. Плаці для городових. „Київ. В'їзтям“ пишуть в Прокурора, що місцеве гор. управління торік було накупило непромокаючих плащів за-для своїх городових. Але тепер ці плащі стали вже зовсім негодящі і до гор. думи знов звернулись, щоб вона визначила коштів на нові плащі. Довелось таки асигнувати скільки там треба на плащі, але тепер уже дума застерєгла, що нові плащі повинні „служити“ не менш як три роки.

— „Землеустройство“. В с. Сербах, могилівського пов., приторгували собі люде у поміщика 180 десятина землі по 300 карб. за десятину. Склали на задаток по 20 карб. на десятину, хоч вона тяжка і трудно було на тих 20 карб. потягнути. От вони допитуються, скільки то банк може їм видати на ту землю. 14 іюня на провбу одного з уповномочених прізидив у Серби член землеустроительної комісії і скавав їм, що як будуть вони ділити ту землю на шматочки, в кожній рупі по смужці, то банк дасть їм по 150 карб. на десятину, а 150 треба буде з кешені доплатити. Як що вони будуть брати ту землю при купі, в одних шматках, по скільки хто купує, то банк може дати кождо 215 карб. на десятину, а треба буде доплатити кождо 85 карб. до кожної десятини. А як що люде захотять при тім агургувати до купи і свою надільну землю, то банк видасть їм цілих 300 карб., так що з кешені не придеться нічого доплачувати. Люде довго радились, але щось не хочеться їм своєї землі до купи збивати, хоч на гроші скрут великий і найлекше б було взяти всі гроші і не доплачувати з кешені, до кінешні по-радіти; з неї і на хліб тяжко витрусити. (Світ. Зірн.)

— Крадіжка в товариській крамниці. „Світ. Зірн.“ повідомляє, що 12 іюня в с. Косах, ямпільського пов., обібрали товариську крамницю. Хтось вчотирі забрав краму на 60 карб. 24 коп., бо на таку суму в крамниці не стая краму. Сторож не сказав нікому нічого про крадіж, тільки закликав назад вийняте вікно, а сам пішов додому та рано й поїхав на ярмарок. Аж рано продавець крамниці, примітив, що хтось виймав вікно, і дав взяти членам правління. Тепер претензії на сторожа.

— 3 Полтавщини. Кустарний склад губ. земства виготовляє велику послужку місцевих кустарних виробів на суму 5 тисяч карб., яка ось цими днями піде на Нижегородський ярмарок. Вироби ці одселяються під догляд кустарного складу головного управління землеустроительства й хліборобства, котрий і продаватиме їх на комісійних умовах. В цьому складі вібрано виробників харківських та земських майстерень з багатьох губерній; дглядає його інструктор міністерства хліборобства д-ка Грінберг.

— Проти монополій. Громадяне с. Бербениці, Лохвицького пов., поставили притворя й клопочуть тепер, щоб у їх було закрито монополію. Бо, як пише „Полт. Г.“, вони на-вчотір побачили, що з кожним роком серед їх усе більш та більш стає питухих і таких, що збуваються навіть останнього свого майна, а через таке пияцтво на громадянах збирається багато всякої недоїмки. Крім того пияцтво розбещує й недоросляки.

— 3 Катеринославщини. Душогуство. 1 іюля по Чечелівській вул. в Катеринославі йшов собі з жіночкою і з братом робочий з залізничних майстерень Іван Ялук. Коли по колом домі № 81 підійшов до їх знайомий Федір Литвинів, вихопив з кешені револьвера і вистрілюв у Ялука. Той так і впав мертвий. Кинулись за убивцю, але він устиг втікти. Виявилось, що душогуство не сталося по намові одної дівчини, Марії Хоменкової, з якою Ялук до воєної служби кохався, але потім побрався з иншою. (Ю. З.)

— 3 Харківщини. Про переселенці. Як свідчать дані переселенського агентства харківської губ. земської управи, в Сибіру за 5 місяців цього року перебуло 36928 ходоков і 22764 семей в 123588 душах, що не мали прохонних свідочств та дозволу на переселення. (Утро.)

— 3 Херсонщини. Мертве тіло. За три версты від г. Миколаїва, в житі при Херсонській дорозі, ось недавно знайшли мертве тіло якогось чоловіка, видно єврея. Но вид йому років 45. Він лежав зовсім голий; на голові у його було три равн, на шиї дві петлі,—одна з шворки і друга з ременю. Коло мертвого лежали порізани старі неначе салдатыські чоботи, закривавлені кий, два шматки мотузки тощо. Геть поодаль знайшли плетений мішок і трое порванних єврейських „богомилів“. Що це за чоловік—поки-що невідомо. (Х. Г. В.)

— Пограбування пошти. 3 Бобринця до Єлисавету на двох підводах йшла пошта. Супроводили її почальон, два візники і два стражники. Коли по за 7 верстов до Єлисавету пошта стрілася з ярмом селян, що йшли з косами на плечах. Пропустивши пошту, невідомі несподівано заходились стріяти в неї в револьвері. Почальона вони тут же поклали, одного стражника тяжко поранили, вбили також і двоє коней. Один візник утік, а другого, же зовсім хлопця, грабніжники помлудували. Забрали всю пошту, грабніжники на парі коней, що всталася ціла, поїхали до города, розривавши дорозю міжша та розсидячи порвану кореспонденцію. Під городом грабніжники покинули коней і повіткали.

Бувши депутат Державної Думи Саргани, що пройшов, наткнувся на тяжко пораненого стражника, ввзяв його в город і сповістив поліцію. Виявилось, що грабніжники забрали тільки 800 карб., а мішок з 11,400 карб. лишився. (Р. Сл.)

— Анагорська вистава. 28 іюня в літньому народному театрі тверезости в г. Миколаїві гурток українських аматорів відіграв п'єсу Карпенка-Карого „Весталкина“. Глядачі востались задоволені п'єсою виставою.

— 3 Таврії. Драма на партійному ґрунті. „Юж. Зарь“ пишуть з Мелітополя: Тут 22 іюня, в 1 годину дня, застрелася з револьвера гімназистка 7 класу місцевої гімназії приймачка пресидателя мелітопольського видулу „союза русского народа“ Надія Найденова. Смерть її сполошила весь

город 16-літня паночка, життя якої тільки починалось, покохала учня місцевої комерційної школи єврея П. Винника страшна драма. І дочка пресидателя „союза русского народа“, відомого своєю чорносоною діяльністю, вистрілом з його ж револьвера перетнула своє молоде життя, не бачучи, як писала вона в своєму останньому листі до милото її хлопця, просвіти й надії на краще життя.

З ХВИЛЬ ЖИТТЯ.

В старі пензурні часи, коли ще Думи не було і начальство чіпати в газетних статях строго заборонялось, в редакціях поступових газет траплялось таке, що хоч згинь а теми для передовиці ніяк не можна знайти. І тоді старі життєвим досвідом навчені редактори виставляли на чергу два двох козлів опущенія—єврейську справу і семинаристі—чому й через що їх до університету не пускають. Сідав хто небудь в редакції і починав жувати реэину.

В наші часи, коли на багет'ї під рукою завсігда є Дума і начальство до єврейського питання і семинаристів рідко звертатись приходиться. Але й тепер часом трапляється, що через думські канікули та цензурні непорозумія в начальство, приходиться шукати якоїсь резинки для читача.

І тоді російська газета, поруч з високоінтересними статтями про мінеральне „удобрєніє“, про куроводство та чаєводство на Кавказі, починає трактувати яке небудь національне питання.

На цей випадок у російських публіцистів ще од єврейської справи а доконституційних часів залишився цілий оберток жалібних слів і виразів. Треба тільки перетаєувати їх трохи, підставити потрібні імена, як робили старі проповідники в своїх промовах—замість св. Нечипора св. Галку і навпаки—замість грузин або ірмен—українців або поляків і вавчанякі—переводити буде готова. І вочки будуть ситі і вічки пілі—і автор гоговар дістане, і начальство спокійне буде. А читач? Хай жує на здоров'я.

Як не примітний сам ці собі обовязок автора такої передовиці, але й тут часом російському журналістові доводиться будити серед трьох сосев.

Ще не так давно наша газета наводила приклад, як петербурьке „Слово“, газета дуже солідна і в національних справах особливо славянських народів досить гарно поінформована, збиралася мирити в Галичній українців з русинами. Не так давно „Московський єжедневник“ вимагав відомого єврея, щоб в Галичній і українців і русинам було даровано право на самостійний національний розвиток.

Ось і зараз по російських газетах з приводу святкування полтавської перемоги, а більше мабуть через думські канікули, трапляється передовичка про українську справу, про національні домагання українців.

Правду кажучи—їхні автори вже не збираються ні мирити русинів з українцями, ні обстоювати національні права цих двох націй. Навпаки—часом попадається на сезон одвадві більш у ґрунтованих статтях, де автори і справді щось хотіли б сказати нове, свіже та оригінальне.

У величезній ж більшості авторів фігурує тільки „вагядля і нїчот“. Кожну стільки свою вони кінчуть бажанням ближче ознайомитись з українським рухом. Кожний раз щиро радять теж саме і своїм читачам. І кожну слідуючу статтю починають з

ши здоров'я і нерви, поїхала до сестри, але по дорозі кинулась під поїзд.

— А скільки взагалі дістають у вас учительські?—сигнали ми.

— У мої часи учителька діставала 800 лір. (304 карб.), а помісниця 400 (151 карб.), тепер помісниці мають 800, а учительки 1200.

Але як живуть ці святильниці народу, коли фунт мяса коштує 25—38 коп. Крапанки 40—70 коп. і т. и. і т. и.?

— Як же умудряються учительки жити?

— Якось живуть. Ще добре, як одна. Коли я учительвала, то мала хвору стареньку тітку, котру не можна було лишати саму в хаті. Мусіла бержати наймичку. Заробляла приватними лекціями. Але яка то була робота і який заробіток! Памятаю, учила дітей однієї мільйонерки, діставала три ліри (1 карб. 15 коп.) щоденно за трьох учнів. Учати їх треба було нарівно, бо ріжних літ, звичайно, були. Учила читати, писати, арифметику, географію, французької мови, грамматику і гімнастики. У неділю і у свята не було лекцій і не було заробітку. Коли мої мільйонерки довелось платити, то вона не доплатила мені 50 лір! Що були для неї ті 50 лір, коли вона сипала грошима. Наприклад, при мені заплатила 500 франків за носову кусточку для театру з стародавнього цегиня! Де справді чудно, що ні для чого так не жаждуть люде грошей, як на освіту і особливо на освіту своїх дітей. А от що зміу була тут одна ваша російська книжниця, страшна багачка. Прислала по мене, щоб я вчила її доньку італійської мови. Спитала за ціну, я сказала, що півра франка за годину. Вона по-

Пекутий літній день вже ліг спочити, Жара тремтить і гасне над селом; А ніч спускає зоряну заслоу І дихає привабливим теплом.

Ставок, як пласт, роскинувся в долині; Кругом над ним схилився верболоз; А далі ген, серпанком оповитий, Як в любощах, в промінні мліє ліс.

Кругом замовкло все і спочиває, Пройшов і зник останній гук луни... Чого ж це ти, о серце, б'єшся в грудях? Спочинь і ти, хоч мить одну засни!.. М. Вдовиченко.

Листи з Італії.

В кінці нашого маю з погодою зробилося щось чудне. Вона стала схожа на людину, що відносилася до вас добре і яка потім надумала таємно зробити вам велику шкоду. Мовби й та сама людина, мов так саме усміхалась й говорила, так саме поводитися, а все ж щось мов вона не та, щось аловістєе чується. Як і раніше зелініло дерево та висока, густа трава, як і раніше цвіли та пахли звійки, світило сонце і шуміло море. Але було щось не те, щось чулося аловістєе.

В ці дні відбулося тут велике свято, ходила процесія по місті. Нічого особливого там не було, нічого й описувати, хіба тільки згадати про масу квіток, якими її поосипали. Сипали з усіх вікон, під якими вона проходила, і власне не квітки, а лише пелюстки. Звичайно найбільше троянд, здавалось, що на процесію

падав пахучий, рожевий сніг, улці були вкриті досить товстим шаром пелюстків, мов м'яким пахучим килимом.

28 мая піднявся дужий вітер, що гнав прямо з моря великі важкі хвилі. Коли вони були ще далеко від берега, то ще не здавались такими великими, як бувають тоді, коли вітер віє з гір, але коли вже наближались до самого берега, то несподівано виростали і з гуркотом падали на його. Ритмічний, невпинний гуркіт хвиль, від якого, здавалось, здригались стіни, нервував і дратував.

Особливо рогулявся вітер 29 мая. Стало досить холодно, хоч сонце і світило.

У цей саме день зайшла нас одвідати одна знайома старенька італіянка, учителька і письменниця та добра знайома покойного де-Амичіса, якого так любить і поважає вся Італія.

— Ну, і погоду маємо,—сказала вона сідаючи—вже десять років живу тут, а такої же не пам'ятаю.

— Страшно неприємна—згодилась ми. Вона ваче загрожує, чи вичує щось лихе. Всі ці дні чогось згадується про землетруси...

Потім розмова звернулася на инше. Письменниця, симпатична і розумна бабуся, з равньої молодости учительвала. Відбувши у Турині 25 років і діставши мізерну пенсію, оселилася тут в Оспедалетті, часом замінюючи місцевих учителів, коли вони невдужають або що, часом даючи приватні лекції, коли вони трапляються. Живе вона одна і наймичка, звичайно, не має, як не має її уся тутешня робоча інтелігенція. Пише вона для дітей, але мені не вдалось бачити її оповідань, окрім однієї

книжки, написаної про котів, за яку вона одержала похвальний лист від туринської громади оборони звірят.

Ми стали розсигувати про становище учительів в Оспедалетті і взагалі в Італії.

— Тут учитель дістає 900 лір річно і 50 на помешкання.

— Але як же він може жити? Адже нехай він матиме яку комірчину на четвертому поверсі з вікном у напрямку стіну, то все таки він платиме за неї лір десять. Нехай виміємо мінімум на харчі, то це буде 60 лір щомісячно. А ще ж праця, одежа, тютюн та різні маленькі трати. Як же він живе?

— Ну, звичайно, він не тратить на харчі 60 лір місячно. Він голодує. Тепер він одружився. Слава Богу, що дітей не має.

— А як же вже у двох живуть на ті гроші?

— У неї те що є, та ще вона ходить до однієї пані варити обід і привірати хати.

Нас не здивувало, що жінка учителя служила за наймичку. Доводиться не раз чути і читати, що учителька брала посаду покоївки. Тут середня плата наймичці 40—60 лір місячно і то коли сімья невелика. Хату вона обовязково має окрему, естраву ту саму, що і пані, вино, кофе. Білзнави вона не пере, білзна одластьєе праці. Правда, трапляється, що слуги великопанської, але підпалаї фамілії їдять дуже мало і не гараю, але й пані там не дуже роскошуют на харчах. Треба мати коні, треба мати багато слуг, пішні убрання, словом, все, що треба на показ, тим то й треба робити економію на харчах.

того, що немилосердно „плетуть лапти“, плутаються і зазирають навіть у власних думках і поглядах, коли починають приміряти їх до українства. І кожний раз кінчають це один доказом того, скільки гарних людських бажань лежить на пекельному дні.

Я не хочу цим сказати, що у наших російських колег при писанні статей по національним питанням в ролі підручника більше виступає палке бажання мзду одібрати ніж солідні наукові підручники. Ні! Боже мене сохрани та вступити од такої пасти!... Але що гонорарні бажання тут деяку роль грають, разом з бажанням чим небудь заткнути в газеті чергову діру—це ясно як божий день. Пригляньте до цих статей, і вам араву в вічі кинеться, що на перших двох-трьох абзацах ще діло як-так йде. А з четвертого або п'ятого автор уже починає заплітатися і заводити в такі нетри, що він і сам не знає вже під кінчик, що з них вилізли на сухе.

Наша газета позавчора наводила „Кієв. Мисли“ зразок таких далеко від зілних і до нас не ворожих „благопожеланій“.

Недавно один із найкращих співробітників цієї шахової газети обвинувачував українців в інферентності до економічного розвитку свого народу.

Автор передовиці теж повторяє це обвинувачення.

Але пригадавши, що в програмі українських партій стоїть і автономія України, він ні сіло ні пало залічує і цей основний член українського символу віри до „пержитков“ и наслоєної ідеалістического націоналізму, не находячи собі достаточного м'яста вь сложних політичских и економических проблемах, выдвинутых оьвременностью“.

Сказавши, що це домагання підтримують тільки невеликим гуртком українофільв, і не має широкого ґрунту в народній свідомості, він забув, що російські реакціонери з таким же, може й більшим резоном говорили та ще й зараз пишуть і говорять про „безпечность“ російських конституціоналістів.

Далі автор знов вертає оглоблі і до „сеймового областного самоуправления“ і вважає що реформу для України тільки „несовершенною“. Попитаєте—но автора, чого він вважає її „совершенною“ для поляків, або для різних славянських народів Австрії, і чого він так заважато одлювується од одної тільки української автономії, коли навіть Меньшиков в Савенком стоїть за автономію окраїн—він і сам вам не зуміє сказати добре цього.

І знов щире бажання позайомитись в український рухом, нарікання на те, що українці ковають за своєю програмою, порада нашим „генералам“ не ховатись по закутках і таке інше.

Наші генерали генералами; і коли вони справді так мало пишуть про свої справи по чужих виданнях, то на це, певно, єсть причина. А ось що і російським „генералам“ варто було б не оглядати український рух тільки з висот Ейфельової башні, а спуститись трохи вниз та пильніше придивитись до його буденної праці та позайомитись з його програмою—про це нема що й казати. Перш ніж докоряти українським сусідам за їх недобролітність до свого люду, варто б самим глянути в воду на свою вроду“.

поруч з заходами в цій справі міністерства хліборобства, досить діяльну участь у розвитку шовководства брали деякі земства, багато товариств і приватних осіб. Та й серед люду тих місцевостей, де показувалось, як годувати черву, як розводити шовковицю й як поратись біля коконів, інтерес до справи значно збільшився.

Зорганізована братами Сапожніковими скупка коконів, головним чином, у земств селян на місцях виробу, не мало причинилась до зросту шовководства. Найкращим доказом цього може служити той факт, що з цього року, не зважаючи на більший запас гренів в порівнанні з попередніми роками, усе ж усіх вимог шовководів на grenу задовольнити не можна було за браком її.

Фабрика бр. Сапожнікових дала 2.191 золотник гренів комітетові сільськогосподарського товариства Південної Росії для безплатної роздачі людуности. Червонодіуманської й харківської хліборобських шкіл дали 5.602 зол. Із венгерської урядової тренерної станції прислано 3000 зол. Кавказька шовководна станція випустила для України 500 зол. Окрім того, багато шовководів, не мавши казенної грені, оживили grenу власного виробу. Д. Бертенсон висловлює гадку, що р. 1908 було оживлено не менше 15.000 зол. грені, з якої в результаті вийшло до 100.000 фунт. сухих коконів. Найбільш роздано грені в Таврії, а там—у Київщині, Херсонщині, Харківщині, Катеринославщині, Полтавщині, Чернігівщині, Подолі й Волині. Найкращі результати дала черва, вигодована на венгерській грені; звичайні результати дала греня уманської школи та Бердянського й Ізмаїльського шовководних пунктів; кепські результати дала греня харківської с.г. школи й кавказької шовководної станції.

При уманській школі минулого року було одкрито курси шовководства, на які міністерство народної освіти послало народних учителів. Учителі, особливо з числа тих, що раніше бували вже на таких курсах, з успіхом прикладали свої знання на практиці, навчаючи селян кращих способів шовководства й розведення целолярної грені. При цьому зразкові викорикані організовувались при сільських школах, а кращі—у досвідчених селян-шовководів. Селянам видавались усі потрібні для викорикані черви прилади: дерев'яні етажерки, або висічі очеретні ломачі, з'ємники, підстильний папір то-що. Поміщення для викорикані черви влаштувались у звичайних селянських хатах, причім селянам видавалось найпростіше й найприступніше для їх розуміння знаряддя. Зразкові прилади викорикані було зорганізовано минулого року у Одесі, Херсоні, Бердянському, Київі та інших містах. При цьому показувалось, як добувається шовк з коконів, демонструвались зразки тканини куртарного виробу. Загалом, викорикані черви на Україні, не зважаючи на весняні холоди, через які лівія шовковиці довго не розвивалось, дала результати цілком гарні.

Розсадики тутових дерев, що існують на Україні, не могли задовольнити всіх замовлень на посолоний матеріал. Зважаючи на це, д. Бертенсон улада до департаменту хліборобства з проханням, щоб було асигновано кошти на збільшення простору під засівами й посадками шовковиці в казенних лісних розсадниках, поблизу шовководних районів і залізниць.

З життя „Провісті“.

Щедрий дар кибівській „Провісті“. Цими днями кибівська „Провіста“ збагатилась на тисячу карбованців, які прислав їй в дар почесний член „Провісті“ Кость Паньківський зі Львова. **Сивко.**

Економічне життя України.

— Становище шовководства на Україні й заходи до його розвитку в 1908 р. Із справоздання за 1908 р. спеціаліста по шовководству В. А. Бертенсона видно, що

чала страшенно торгуватися, лавала один франк. Чи варто їй було морочити собі голову? Адже лекції мусіли бути тричі на тиждень, де б то 18 франків на місяць. Я не уступила, але через місяць мені одмовили, бо зайшла така, що ваялась вчити за 1 франк.

Через який час учителька пішла. За розмовою мн якось забули той турботний настрій, що навівала погода, але коли ми аосталися сами, він знову вернувся. Так було до вечора. О дев'ятій годині вітер сплявився, але хвилі гуркали як і раніше, і як і раніше панувало невимовне турботне чуття. Разом з цим страшенно хотілось і спати. Зараз піся десяти я надіадились лягати. Вже стояла біля ліжка, як почувала себе так, мов би була на кораблі, коли море його хитає. Голова закрутилась і я мов стала не гардав розуміти, що зо мною. Потім мов би мене добре похитнуло і на мить будинок нахлились трохи на північний схід. Хряснула рама вікна, що було близько від мене, потім зарипили одвірки балкона, що був даді, і все затихло.

Я кинулась у другу хату. — Що воно?.. чи не terremoto?.. — Щоє похоче... — Чудно як... — Справді було чудно, було дуже цікаво, але майже зовсім не страшно. Проте все таки убралась і ми не поспішаючи спустились у низ з нашого другого поверху. Ми знали, що звичайно повинно ще раз труснути. Могло ж статись, що потрусило б так, що і будинок завалився.

Господиня одчинила вікно, подивилась на нас і знову зачинила. Ми оглянулись навколо, прислухались і помяу вийшли з двору на до-

рогу. Наш будинок на горі, а старе місто у низу, і нам з вікон видно покрівлі тих трьох-чотирьох поверхових будинків, де живуть дрібні крамарі, ріжні робітники і рибалки. Навкруг будинку олівкові гаї, лиманні садки, рожеві плантації і тільки одна вільа. І, звичайно, що близько нікого не було. Десь у низу говоріло кілька голосів, але так спокійно, мов би нічого не сталось, а провадилась звичайна розмова. Вітру не було, але море шуміло. Небо прямо вжало своєю красою. Воно було темне, глибоке, божий шлях на йому сріблився надзвичайно виразно, а зірок було безліч, великих, блискучих і наче не далеко. Повітря було м'янке, надовне пахлощами квіток, м'явце, роскішне. Над квітками і між деревами літали світлячки, їх було сила і світляки вони як справжні зеленуваті воєняки. Але воємому тому надавала зловісність майже невпинна блискавка, що шугала за гори і освітлювала небо та темне море.

Ми пройшли дорогою до тієї вулиці, що спускалася у низ до царині, що посеред міста, і подивились з гори, що там діється. Царина була, як звичайно, освітлена електричністю і нікого там не було видно. — Чудно, що нікого нема.. здивувалась ми—може це нам здалось?—Голова закрутилась... Так чого ж би разом у обох..

Ми поспідали на низькій кам'яній огорожі. За мить у мене закрутилась голова і трохи занудило. Через хвилину знов стало добре, тільки дуже хотілось спати. Погулявши хвилину десять і бачучи, що метушіня нікого нема, порішили вернутися до хати. Через чверть години нам стало уги гоїмн на царині, видно, що там

За кордоном.

Турецькі депутати в Парижі.

У неділю, 28 іюня, до Парижу прибула депутація з членів турецького парламенту. Турецькі депутати перебувають у Парижі з тиждень. На чолі їх стоїть Талаат-бей, товариш голови парламенту, один з видатніших діячів молодотурецької партії в Салоніках. Французькі газети захоплюються його політичним хистом і ясным розумом. Поруч з Талаат-бейм звертає на себе увагу багдадський депутат Ізмаїл Хакі-бей, редактор „Таніна“, відомий публіцист у питаннях міжнародної політики. Хакі-бей є нащадком відомої курдської родини Бабан-Заде. Його батько, Мустафа Зархір-паша, зараз займає пост адаського валі. Як відомо, Ізмаїл Хакі-бей користується величезним впливом у молодотурецькій комітеті. Бейрутський депутат Сулейман Бастіані-ефенді користується заслуженою славою, як блискучий літератор і перекладач „Іліади“ на арабську мову. Він багато подорожував, довго жив у Індії й Америці, Ебіазі Тевфік-бей—відатний журналіст, власник двох журналів—„Східного Кур'єра“ й „Ені-Тсуур-Ікара“. Доктор Різа Тевфік, прозваний „філософом“, вважається одним з найбільш освічених людей у турецькій парламенті. Нарешті, Убейд-Ула-ефенді—відомий турецький емігрант, що довго жив у Парижі.

Французькі газети ширю вітають турецьких гостей, не ховаючи, між иним, своїх сумнівів що до нового ладу в Турції.

Полярна експедиція на аеростаті Цепеліна.

Германські учені кола ставлять дуже прихильно й спочувоче до думки графа Цепеліна й проф. Гергезеля—полетити до північного бігуна на аеростаті. Дослідники не мають на думці долетіти до самого бігуна, а хотять дослідити надполлярний краї. В Германії певні, що аеростат Цепеліна цілком придатний для цієї мети. Од Хрестової бухти (Нова Земля) до північного бігуна буде приблизно 1.300 кілометрів, а Цепелін осаннього разу вже пролетів значно більше. Дослідникам доведеться одне боротись з сильними бурями, які можуть наробити їм багато клопоту. Доведеться їм також знати чимало лиха од соняжного проміння.

ТЕЛЕГРАМИ

(та останні вісти з газет).

Діяльність уряду та адміністрації.

ПЕТЕРБУРГ, 3. Міністерство внутрішніх справ запропонувало кибівському губернаторові не дозволяти євреям засновувати в межах губернії сіоністських організацій.

Міністерство торгу та промисловости затвердило статут кибівської восьмикласової школи імені М. Роголя.

В. А. Сухомлинов цими днями має намір подати на затвердження Царем проект реформи воєнного міністерства. Проект пропонує скасувати окремі головні воєнні управління. Всі загальні справи будуть скучені в головному штабі, начальником якого буде призначено Мишаєвського.

Головний інтендант Поляков звелів циркуляром віддавати під суд тих, що брали участь в інтендантських зложвчаннях.

До живочого медичного інституту буде прийнято тільки 8 євреїв.

Сконфісовано й спалено брошуру, у якій були привіща петербурзьких гомосексуалістів.

МОСКВА, 3. Рейнбот подав Цареві прохання, щоб над ним було швидко призначено суд.

СУДОВІ СПРАВИ. ПЕТЕРБУРГ, 3. Головний воєний суд затвердив вісім смертних присудів, в тому числі трьом, присудженням за напад на будинок міщанина Сухомлинова в Полтаві.

В окружному суді було роаглянуто дуже характерну справу. Інтелігентну зібралось чимало людей. Значить землетрус справді був, коли примусив людей повставати. Але не було страшно, а було дуже цікаво, яке особливно гостро цікаво. Згодом старечий голос став вигукувати: terremoto, terremoto! (землетрус). Чувся голос, всі вийшли сміх і нашіпування. Очевидячки нічого страшного не ждали. А спати страшенно хотілось. Через дві години ми були вже в ліжку і спали. Учоти таки мене збудив якийсь шум і стук. Розглянувся вітер і кидав важкі хвилі на беріг. Служак у вікниці, мов добивався у хату, бряжчав залізною заслонкою у каміні, сівав двері наче хотів одчинити і авелити нам, щоб вийшли, бо же небезпека. Але землетрус міг бути, міг і не бути і сподіваючись його не можна завжди пробувати на вулиці і не спати, коли так хочеться спати.

На другий день уранці, коли я вийшла на царину, там скрізь стояли гурточки і жаво розмовляли. Всі мали навіть задоволений вигляд, мов думали, що от і в нас як у людей є що розкавати... Коли я проходила, всі дивились на мене з цікавістю. Найперше, мабуть, було цікаво чи дуже чужоземка налякалась. А може спала та не чула? Тоді б можна їй розказати сенсаційну новину, бо вже всім розказано, кому можна, а ще хочеться кого небудь здивувати, зацікавити.

У крамничих тільки й говорили, що про землетрус.

— Потанцювали ми цю ніч і добре потанцювали,—казала одна.

— Мій Рендо саме писав лекцію, що учитель авелів принести завтра. Коли як колівне! каламарь так і поїхав по столі!

— А були такі, що й не чули.

— Були й такі, що й не хотіли вста-

ламу обвинувачували в тому, що вона вкрала в крамниці якусь річ. Дама не сперечалась, а пояснила, що вкрала вона на те, аби її посадили в турму, бо швидко кінчався термін на право окремого проживання від чоловіка. Присяжні виправдали обвинувачену.

Арешти.

РАДОМИСЛЬ, 4. В городі ходить поголоска про заарештування шайки грабіжників, що зробили чимало великих грабіжів та нападів. Переказують, що під час арешту розбійники зробили озброєний опір, кілька чоловіка поранено.

ПЕТЕРБУРГ, 3. В Кішиньові заарештовано й посаджено на три місяці у в'язницю редактора газети „Бессарабской Жизни“ за те, що він не виплатив 500 карб. штрафу.

Заарештовано інспектора страхового товариства „Россія“ Беренсона. У нього знайдено хвальщівні печатки різних страхових товариств.

Грабіні

БОРИСОГЛІВСЬК, 4. Віля Борисоглібська на контору Грдібовського сахарного заводу вночі під 4 іюля напала 8 злощівців. Вони одібрали зброю в урядника, вбили сторожа і, забравши 30.000 карб., на двох трійках економічських коней втекли.

По духовних академіях.

ПЕТЕРБУРГ, 3. Ради духовних академії клопочуться перед синодом про те, щоб було повернено позбавлених посади професорів, при чому зазначають, що в противному разі вони розпочнуть клопоти, щоб було при університетах засновано богословські факультети.

Чутки про вбивство Ларичкина.

ПЕТЕРБУРГ, 4. Одібрано звістку, що ніби вбито одного з обвинувачених в справі про вбивство Герценштейна,—Ларичкина. Є чутка, що Ларичкина вбили його бувші приятелі-сюзьники, що боялися, аби Ларичкин не викавав про всякі темні таємниці їхнього кода.

Справа іоанитів.

ПЕТЕРБУРГ, 3. Слідство в справі іоанитів доручено провадити слідчому по найважливіших справах. Де-які з забраних у іоанитів дітей повтікали, але їх було виймаю на вакзалах. Решта дітей шукає слухної хвилі, щоб втікти; збільшено охорону. Під викликом городского приюту, де тепер діти, забрані у іоанитів,—ввесь час товчуться іоанити, які вимагають, щоб їм було повернено дітей. Поліція їх гонить від приюту.

Ріжні звістия.

ПІНСК, 4. В д. Табулках згоріло 113 будівель. Згоріла дитина. Шкоди на 43.000 карб.

ПЕТЕРБУРГ, 4. За сутки захворіло ра холеру 101 д. змерло 31, вичухало 51 і лежить по лікарнях 876 д.

За кордоном.

Події в Персії.

КЕЛЬН, 4. „Kölnischer Zeitung“ телеграфують з Тегерана: 3-го іюля о 5 години вдені Ляхов поїхав для остаточних переговорів до меджиліоса. Принято замьрення. Персидьку козаку бригаду буде зоставлено. Засновується новий уряд, в якому Сепехдарові буде віддано посаду воєнного міністра; він же одночасно буде й генерал-губернатором Тегерана. Тому Сепехдар давав прикази Ляхову що до встановлення порядку в городі. Шах відмовився від престолу. Через це можливо, що буде призначено регента з огляду на малолітність прища. Людність страшенно задоволена з такого кінця боротьби.

вати. Все одно кажуть, як судилося вмерти від землетрусу, так і виріеш. — Так і я думаю. Як саме тоді тільки-тільки лягла. Коли як колівне, як затріщити! Ну, думаю, нехай собі трусить, а я не встану. Тільки мала змогу лягти, а тут знову біжи на вулицю. Що буде, то буде, а я не встану. — А ви бачили, яке небо учора було? Скільки живу, а стільки зорь не бачила.

— Еге. Та ще такі он великі та блискучі. — А старий Ніно налякався утора. Він спав собі і нічого не чув, а прокинувся аж тоді, як почув, що люде гомонять. Прислухався, аж балакотає про землетрус. Він як схопитись та на вулицю та як почне репетувати: terremoto, terremoto! Його зупиняють, що мовляв, людей налякаєш, а він своє. Насилу вгамувався.

Коли я вернулася до дому, у сінях мене вже ждала хаяйка, щоб побалакати зо мною про землетрус.

Після обіду прийхала до нас з Сан-Ремо одна знайома паночка італійянка і расказала, що там відесиди до землетрусу серйозніше і навіть була піднялась паніка у старому місті. Відтіли навіть повтікали, забравши з собою матраці, які положили на софго imperatrice, де близько нема будинків, і там перебули всю ніч. Також і солдати не хотіли спати у казармах, а роставушалися на царині.

— Ну, а ви самі як? Чи дуже боялися?—опитала я дівчину.

— Власне для мене було б краще, коли б стався землетрус... Я хотіла б, що б оце я лягла, заснула міцно, а щоб у сні мене убилло—меланхолійно відказала вона.

Очевидячки у неї з зарученим вийшло якесь непорозуміння.

ТЕГЕРАН, 4. 3 іюля в національному вібранні, що складалось з головних муштехидів, поабитів та привідців націоналістів, в присутності величезного нагову люду, що зібрался на площі перед меджиліосом, оповіщено новим шахом ирпипа; регентом призначено Азид-уль-мулька. Над вечір Ляхов, оточений бахтиярами, поїхав до меджиліосу; людність вітала його. Вранці 3-го іюля шах перебрався до російської місці. Тут його зустріли—ушоноважений російський та коновий. Шах привітався по російському. Того ж часу прабули сипаї з коновою англійської місці. Коло помешкання, де сидіть шах, вартують козак і сипай. На флагшоті місці мають російський та англійський прапори. Цілу ніч до місці перевозили власне добро шаха. Вкупі з шахом в бесті похоловало коло 500 душ його війська і сила, прислуги. Настрий в городі спокійний. Сердар Асад і Сепехдар, при допомозі козачої бригади, вживають рішучих заходів що до встановлення порядку, знищення мародерства та охорони чужоземних інституцій і підданців.

ЛОНДОН, 3. Агентству Рейтера телеграфують з Тегерана: Перші драгоми англійської та російської місій вранці добували в меджиліосі і прохали Сепехдара та Сердара-Асада повідомити їм, що буде зроблено з козакою бригадою. Керманчі націоналістів являли, що бригада матиме зброю і буде під проводом Ляхова, що одначе буде підлягати воєнному міністрові. Є думка поеднати козаків з націоналістами для поліцейської служби в городі. Буде засновано часовий уряд, в склад якого між иним увійдуть Сепехдар та Сердар Асад. Російське військо 3-го іюля вранці прибудло до Кавзину“.

ПАРИЖ, 4. Сенат прирав в редакції палати депутатів законопроект про реорганізацію артилерії. Остаточна редакція законопроекта встановлює, що в склад кожного артилерійського корпусу буде входить по три полки польової артилерії.

Нові книжки,

надіслані в редакцію.

Редакція прохає ш.ш. авторів і видавців надсилати до неї свої видання на рецензію. Останні містяться в ній незаробом по одержанню книжки, реєстри ж нових книжок містяться в газеті що-тижня.

- Білоусенко О. Серед мертвих душ, юбілейне оповідання пасічника Рулого Паныка. Київ, 1909, ст. 36, ц. 5 коп.
- Віленьа думка а віленьа школа, збірка рефератів із світового конгресу „Вільної думки“ в Празі 8—12 вересня 1907. Переклав з чеської мови М. Березовський. Коломия, 1908, ст. 21.
- Грінченко Б. Драми й комедії, том ІІ. Видання друге. Київ, 1909, ст. 335 ц. 85 коп.
- Записки Наукового т-ва імені Шевченка у Львові, кн. ІІ за рік 1909.
- Звіт дирекції приватної женьської гімназії сс. Василянко у Львові за шкільний рік 1908—9. Львів, 1909, ст. 74.
- Земський збірник черниговской губернії за 1909 р., кн. І—6. Чернігів 1909.
- Каріа А. Сибиряки або виртна пара, драма в 4-х діях і 1-й картини. Екатеринбург, 1909, ст. 23, ціна (?).
- Літературно-Науковий Вістник, кн. VI за 1909 р.
- Приходько В. Непевні елементи в українстві. Видавництво „Вік“, „Наші справи“, № 7. Київ, 1909, ст. 28, ціна 5 коп.
- Спутник средней школы и экстерна, щотижневая літературно-наукова газета, № 1. Київ, 1901, ціна 15 коп.
- Твори Івана Котляревського, під ре-

— А ваші як? — Наші не дуже боялися. Тільки Євстретта (шнандатитільна дівчина, сестра нашої знайоми) навіть стала плакати. І як раз саме вчора купили їй нові черевички, про які вона давно вже мріяла. Каже, що хоч би була хоч раз наділа, а то була в'б'е, тоді пропалуть черевички. Потім зложилась на ліжку нову сукню, найкращі блузки і сіла біля їх, щоб як бува затрусать знову, вхопити свій скарб і бігти. А черевички держала у руках... О! ви чуєте??

У мене закрутилась голова і стало трохи нудити, але я нічого не чула. — То ви не звикли. А от я чую, що земля тремтить. Так завіди адається, мов би кістки трусяться. О! чуєте? знову!

Мені справді здалось, що креселко підо мною дрібенько тремтить. Стала раптом боліти голова. Потім нічого не чудось і голова перестала боліти.

Погода була якась особлива, зловісна. Вітер лютував, море теж. Сонце світило якось неприємно блискуче.

— Коли у вечері вітер сплявиться, то можна сподіватись землетрусу, бо він буває завіди тільки тоді як тихо—сказала паночка.

У вечері вітер стих, але погода стала звичайна і нічого зловісного у ній не було.

Тимчасом цей легенький землетрус, який нам здався трохи не на розвагу, перейшов на французьку, Рів'єру і там наробив великого лиха. Він знищив кілька сел, повбивав і покалічив людей.

Н. К.

лацією, а переднім словом та примітками Сергія Сфедрова. Видавництво «Вік», Київ, 1909, стор. 293, ціна (на кращому папері) 1 р. 25 к.

— Українська Хата, популярний літературно-науково-громадський і економічний місячник, №№ 3—4. Київ, 1909.

— Франко, Іван. Украдене щастє, драма з сільського життя в 5 діях, вилане третє. Видавництво спілка. Київ, 1909, стор. 87, ціна 20 коп.

— Холодний Петро. Як машина говорить. Видання т-ва «Просвіта» у Києві, № 30. Київ, 1909, ст. 14, ціна 3 коп.

Театр і музика.

— Українська трупа Л. Сабініна з 1-го іюля розпочала свої гастролі в літньому театрі городського саду в Катеринославі. Для першого разу пішла п'єса Карпенка-Карого: «Лиха іскра поже спалить, сама сече».

— Т-во «русско-малорусских» артистів під орудою А. Певного з 4 іюля розпочало свої вистави в саду чиновників у Полтаві.

— За час свого пробуття в Полтаві українська трупа дир. Т. Колесниченка виставила п'єси: «Ланна Штукарка» Володського, «Катерина-мужичка» Ванченка, «Бувалящина» Велісовського, «Душогуби» Тогобочного, «Пав Штукаревич» Зінов'єва, «Наталка Полтавка» Котляревського, «Кум Мирончик або сатана в бочці» Дмитренка, «По ревнії» Кропивницького, «Святання на Гончарівці» Квітки-Оновяненка.

— В м-ку Вершаді, ольгопольського пові. (на Поділлі), грає зараз «русско-малорусская» трупа Д. Светлова. Досі виставили тільки одну московську п'єсу, решта буде українські: «Панька Аза», «Вихрест», «Суета», «Борці за мрію» і інші.

ДОПИСИ.

(од власних кореспондентів).

РАДОМИСЬКИЙ ПОВІТ (на Київщині). Цілком несподівано сільські громади: сидоровицька, білосукнівська, рудня-сидоровицька і кропивнянська, радомиського повіту, зріклися платити в біжучому році на содержания народних шкіл гроші, які досі давали. А саме, перші дві громади не заплатили сидоровицькій школі—304 карб. 99 коп., третя громада—розважівська школа 43 карб. 20 коп. і остання громада—кропивнянській школі—300 карб. Через це несподіванку, означені школи опинилися в досить прикрому фінансовому становищі і мусять просити поради у свого начальства. Почалося сидство в цій справі, але громади, поклякучись напередості останніх років, вказуючи на те, що содержания шкіл їм обходиться дуже дорого, значно дорожше ніж платять за правонаванчання сторонні обов'язки,—навопроси одмовились од виплати цих грошей. Причому рудня-сидоровицька громада додала, ще до розважівської школи, на яку а селяни беруть гроші, 7 верстов, через те селяне школою зовсім не користуються. Однак на всі заяви сільських громад і мировий посередник 2 уч. радомиського повіту, своєю постановою 23-го іюня, № 78, присудив стробувать а громад несплачені гроші.

С. ВЕРГУНИ, черкаського повіту (на Київщині). Зважаючи на домагання місцевої сільської громади, уряд давньою вже погодився завести у нас міністерську 2-х класову школу на 300 учнів. Потрібний для шкільного будинка матеріал селяне виготовили ще торік, а під шкільну садибу призначили 1 десят. громадського поля. Здавалось—справа налагодилася добре, але несподівано духовенство вцепилось за майбутню шкільну садибу, намірюючись поставити тут церковну школу, і загальнувало всю справу. Журналом київського губ. присутствия по справах селянських 14 января біжучого року, № 8, potwierжено право сільської громади на зазначену садибу, а завізання духовенства на неї визнано безпідставним. Та не зважаючи на це місцевий пан-отець свавільно оддав цю садибу в аренду, а гроші повернув на церков. Стройтельна комісія, де-б опиняється проти цієї сваволі та мерщій ставить шкільне помещання,—не знать чогу все зволікається, будівельний же матеріал шашть точить та дощі гноять.

А днями пройшла по селу чутка, що школа хоч і буде але, далеко менша, ніж мала бути по першому плану. Тому громада обрала уповноважених: Автота Корчоха, Кіндрата Старого і Філатя Негоду, яким поручила довідатися про все у відповідного начальства.

М. ПАВОЛОЧ, сквирського пові. (на Київщині). Тільки те й роблять наші селяне, що позиваються в своїм багатім сусідю поміщиком Баскаковим. Приходить літо—починаються й позви. Ще 4 іюня вийдав мировий суддя 4 уч. д. Борковський і оглядав межу, що проходить верстов дві між нашими і Баскаковими полями. Понять довели, що поміщик в'орався в селянську землю на 2 аршини і суддя оглядівся з цим, але ось уже місяць минає, а одповіди нема. Уповноважени почали ще один позов. Років 15 тому селяне одривали клопоть землі під кладовище для палогі скотини. Дивиться Баскаков, що скотина не дуже часто дохне, кладовища не треба та й

звелів викинути таблицю, позасувать рови, а кладовище а'орати йому під хліб. Обидва пови ще не скінчили, а поміщик почав окопуватись. Пішли селяне до пристава жалітись, показав йому свідство од мир. судді, що позов не скінчився, та пристав сказав, що земля мабуть Баскакова, коли він окопує її, а коли селяне не даватимуть, то він, пристав, звелить вибати їх вагаями.

А нагаїв справді ніхто не жаліє для селян. В маї поміщик пристава 2-го стану та урядник з 6 кінними стражниками та 5 інгушами в Андрушівського заводу спобігли вночі дячків, що пасли коні на Баскаковій толоді, і почали молотить. Сердешні, впросоння не знаючи, де дітись, позабробили мерщій в озеро, що було недалеко. Та це не помогло, тільки й того, що попростужувались. Цікаво, що економічеські посіпаки, які приїхали з економом Кальченком на поміч стражникам, на шось понадівали на себе стражницьку оджу.

М. МІЗЯКІВ, вінницького пові. (на Поділлі). Недавно пропав десь у нас один селянин. Було з ним таке: при будівлі нової хати вибило йому трикою одно око. В м. Пикові зробили йому операцію (вийняли око), але після того так через місяць чоловік перестав бачити і на друге. 28-го іюня його жінка пішла в ліс по ягоди, покінувши чоловіка при хаті. Чоловік випроводив жінку такими словами: «Йди, йди, тільки не сиди довго; мене вже вдома ти не застане»... Жінка думала, що то жарти, але й оправді, вернувшись додому, не застала чоловіка. Два дні шукали чоловіка і відіде не знайшли його. Один чоловік бачив його, як він блукав у полі по житі. Люде гадають, що він забрів до Буга і втопився. Після його засталося п'ятеро дітей.

Дякуючи допам, що в іюні частенько перепадали, сіно на рудях зародило в нас добре. Озимина те ж гарна. Ярина в маї була зовсім плоха, але юнеські дощі і її підравляли і тепер сподіваємось урожаю вищесереднього. Сила зародило грощ, слив, черешень... Селяне підбадьрилися.

МИРГОРОД (на Полтавщині). Єсть у нашому Миргороді дві бібліотеки: громадська й народня. В народній всі книжки російською мовою; з українських єсть тільки твори Котляревського. В громадській бібліотеці цей виділ трохи більший, але все таки який він малий! Побувиши передчатником місяць, можна увесь його перелігати. Дирекція бібліотеки не вживає ніяких севських заходів, щоб побільшити його. За останні два роки виписано може з десяток книжок, та й ті старим, ярижним прависом. Ніхто не зважає на те, що в книзі, де передчатники пишуть свої бажання що до бібліотеки, багато передчатників просить виписати твори видатіших українських письменників. По статистику книгозбірні під таким бажанням повинно підписатись 15 душ, тоді воно задовольняється. Знайшлося цих підписів більш чим 15, але от уже два місяці минуло, а бажання востається тільки бажанням. З українських часописів виписується тільки «Рада».

Листування редакції.

Харків—Д. Баскаковичу. Досилайте 4 карб., вишлемо негайно.

Справочний одділ.

Напередості відомості. Неділя, 5-го іюля. Пр. Сергія Радонського, пр. Афанасія Афонського, мч. Ганни.
Сх. сон. 4 г. 7 хв., зах. сон. 8 год. 4 хв.
Театр Нулецького Саду—1) «Панна Штукарка» 2) «Сорочинський Ярмарок».
Понеділок, 6-го іюля. Пр. Сисоя вел., мч. Ісавра і Інокентія, Лукій діви.
Сх. сон. 4 год. 9 хв., зах. сон. 8 год. 3 хв.
Театр Нулецького Саду. «Віа».

Редактор **М. Павловський**.

Видаєць **Є. Чикаленко**.

Оповідістки.

Контора «Ради» ласкаво прохає своїх шан. підписників і читачів, виписуючи, чи купуючи що небудь у тих магазинів, оповістки нотрих друковались, або друкуються в «Раді», неодмінно посилатися на нашу газету. **Вимагайте по всіх ресторанах, кав'ярнях (кофейнях) і молочних добоначі «Ради».**

ДАМАМ г. КИІВА

Ново-одкрита майстерня «Ідеал» Інститутська № 10. Остання новина-шнішон. Приймаю волосяних виробів, «Ідеал» всіляку переробку волосяних виробів. Для д. д. парінахерів—волосся, фризюр, кресп, сіточки, бинди, тель, ремінці, бруски, гребінці і інші. 100-859-24

Через зменшення цін на фабриках торговий **Жук, Дмитрійєв і Ко**, дім **Прорізна № 17.**

Добув величезну партію шовку, шерсті, дамського й мужського трику, а також бавовняної тканини кращих російських і загряннших фабрик для мужських, дамських і дитячих убрانی, пропонує всім шавонням д. д. купцями міськими і ингороднім по самим дешевим цінам, а саме: ситець од—9 коп., сатін—од—18 коп., кісея од—15 коп., французький батіст—44 коп. і т. д. 25-778-22

ШЛУНКОВІ СЛАБУВАННЯ НЕБЕЗПЕЧНІ!

власне тепер, коли пошест не припинилась. Ось через що варто всім зам'ятати, що після їжі необхідно випити невеличку чарку чудового французького вина «**СЕН-РАФАЕЛЬ**». Вино це є неоцінним, підкріплюючим, зогріваючим, зміцнюючим сили і освіжаючим засобом. Російський букет. Невірю зрівняне на смак. Влітку радимо: чайну ложечку вина «Сен-Рафаель» на склянку чаю. Один келих вина «Сен-Рафаель» на карафку перевареної води.

Остерігайтесь підробок. «Компанія вина Сен-Рафаель, Валанс (Дром) Франція».

8-881-1

Шукають помешкання

негайно, або 20 авг. 3—5 кімн., зручності. Пропоз. за значенням ціни адр.: Тют. В.-Пихвальна, 6. «Рада» П. П. 00-890-6

Українець

окинчивши С.П.В. університет, хімічний одділ, шукає посади в лабораторії, учителя в середній школі або-що. Адреса: для побачення: Фууду-клевська, 43, кв. 1, для листів: там-же М. Шаповалу для Б. П. 3-893-3

Упаковщик

меблів, дзеркалів, фартеп'ян та інші. М. С. Матвієв, відомий у Києві з 1884 р., Мал.-Володимирська № 35. За спеціальну упаковку має добр. рек. і подяки від д. д. заказчиків. 100-841-15

ЛІТНІ
БЛУЗКИ
МАТИНЕ
КАПОТИ
СПІДНИЦІ
САКИ

Дитяче убрання і костюмчики.
С.-Петербур. фабрика білизни і галстуків.

Г. М. Тершмана,
Прорізна № 2, телеф. 282.
Прим. замовлення, переробка і позаченія білизни. Справедливі ціни, продаж без торгу. 0-864-4

„Заповіт“ Т. Шевченка,
муз. Гл.—го. Хор мужський на 4 го. лоси. Ц. 8 коп. Чистий прибуток піде у фонд на збудування пам'ятника Шевченкові у Києві. Видає київгарні Г. І. Маркелюча (Полтава, бульвар Котляревського). 5-886-1

У Катеринославі

при внигарні **Лозинської** на Проспекті, відчинено відділ контори «Ради», де приймається передплата частками на **полекшених умовах.** p-0311—58

У ЖИТОМІРІ передчаткувати варіант «Ради» можна в українській київгарні В. Сівинського, В.-Металівська вул. p-21-58

У Полтаві купувати варіант «Ради» а передчаткувати частками по полекшених умовах можна в київгарні Г. Маркелюча. Бульв. Котляревського. p390-76

Видавництво **„В.Ж.К.“**
Нова брошура, вип. 7 «Наших справ» В. Приходько.

Непевні елементи в українстві.

Ціна 5 коп. Склад видання в «Українській київгарні», Київ, Безаківська, 8. 00-888-7

Товариство **„Просвіта“** у Києві. Вийшла з друку нова книжка **„Як машина говорить“**

Написав Петро Холодний. 3 малюнкми. Ціна 3 к. Продається по всіх українських київгарнях. Склад видання: в «Просвіті»—Троїцька площа, Народн. Дім і в «Українській київгарні», Безаківська, 8. 00-895-3

ДАМЫ И ДЪВЬИЦЫ
Если желаете всегда блистать **КРАСОТОЮ, МОЛОДОСТЬЮ, ЗДОРОВЬЕМЪ,** употребляйте непременно **Кремь „КАЗИМИ“** **Метаморфоза.**

Кремь «КАЗИМИ» **БЕЗСПОРНО-РАДИКАЛЬНО** удаляет ВЕСНУШКИ, УГРИ, ПЯТНА, МОРЩИНЫ, и дѣлаетъ кожу лица СВѢЖЕЙ и ЮНОЮ.

ПРОДАНО УЖЕ ОКОЛО ДВУХЪ МИЛЛІОНОВЪ **БАНОКЪ.**

ВЪ ТЫСЯЧАХЪ писемъ представительницы прекраснаго пола БЛАГОДАРЯТЪ Г. «КАЗИМИ» за его блестящее изобрѣтеніе, СОХРАНИВШЕЕ И МНОГИМЪ ВЕРНУВШЕЕ ихъ обаяніе.

Для огражденія себя отъ покупки навязываемыхъ подражаній и фальсификатовъ обратіть особое вниманіе на слѣдующіе отличительные признаки Кремля «КАЗИМИ»: **1) на внутренней сторонѣ банки бѣлую, рельефную подпись Сазими; 2) АНГЛІЙСК. ПАТЕНТЪ; 3) рисунокъ головки мальчика съ надписью „ВЕРОСІЙСКАЯ ВЫСТАВКА 1896 г.“ и 4) приложенный къ банкѣ рисунокъ „ИСТОЧНИКЪ КРАСОТЫ“, утв. Департ. Торг. и Мануфакт. за № 4683-840-80625-2**

Хто такий Мозер?

Мозер—визначніший фабрикант годинників, що користується всесвітньою популярністю. Мозер не випускає з своєї фабрики не точно зібраних годинників. Підпис Мозера служить кращою запорукою їх вартості, тривалості і вірного ходу. Годинники Мозера чорної ворон. сталі, мужської одкриті дуже пласковаті (подібні до срібл. карбованих) з фант. лозочок, або срібл. диференціалом, накруч. без ключа, ремонтуар на 10 камінь, фасон новомодній елєгантній (ціна тільки часом знижена) замісць 10 р. тільки 3 р. 15 к., 2—6 р.; такий же пласковатий годинник „Мозер“ заритий 4 р. 15 к., 2—8 р. Випишіть і завісіть і будете нам вдячні. Кожний годинник з запорукою на 6 літ. перес. до 4-х шт. 40 к. (в Сібір—75 к.)

Адр.: Т-во „Впередь“, Варшава, Пявська № 39—100. Окр. безплатно год. одєг. новомодн. лавижок з бред. „Компас“.

ДРУКАРНЯ
ПЕРШОЇ КИЇВСЬКОЇ АРТІЛІ ДРУКАРСЬКОЇ СПРАВИ
Київ, Трохсвятительська № 5. Телефон № 1069.

Маючи величезний вибір найріжнородніших шрифтів, приймає друкарські роботи: часописи, журнали, книжки, справоздання, п'єскрипанти, бланки, рахунки, конверти, ріжні звітові і шлюбі картки, плакати, таблиці, афіші, програми і таке инше. **Всі замовлення виконуються чепурно, бездоганно і на призначений час.**

Ежедневная, большая литературная и политическая газета „НОВАЯ РУСЬ“

Издається при близькешім участі А. А. Суворина і постійнаиъ сотрудничковъ „Руси“
Подписная цѣна съ доставкой и пересылкой
На годъ 12 р., на 11 м. 11 р. 25 к., на 10 м. 10 р. 50 к., на 9 м. 10 р., на 8 м. 9 р., на 7 м. 8 р., на 6 м. 7 р., на 5 м. 6 р. 10 к., на 4 м. 4 р. 90 к., на 3 м. 3 р. 70 к., на 2 м. 2 р. 50 к., на 1 м. 1 р. 30 к.

За границу: На годъ 20 р., на 11 м. 19 р., на 10 м. 18 р., на 9 м. 17 р., на 8 м. 15 р., на 7 м. 13 р., на 6 м. 11 р., на 5 м. 10 р., на 4 м. 8 р., на 3 м. 6 р., на 2 м. 4 р., на 1 м. 2 р.

Подписка на десять дней мѣсяца начиная съ любого его числа (без перехода въ слѣдующій мѣсяць), съ доставкой и пересылкой—50 к., **на полмѣсяца**—70 к.

Для студентовъ, сельскихъ учителей, сельскаго духовенства, селенскихъ фельдшеровъ подписная цѣна въ мѣсяць—90 к., 3 мѣс.—2 р. 40 к., 6 мѣс.—4 р. 50 к.

Въ газетѣ кромѣ обычныхъ отдѣловъ не менѣе пяти разъ въ недѣлю помещаются отдѣлы **„Конкурсы“**, благодаря которому читатели газеты получаютъ безплатно на весьма значительную сумму въ мѣсяць различные предметы домашнего обихода и товары, о которыхъ помещаются въ газетѣ объявленія. Въ отдѣлѣ этомъ читателямъ предлагаются къ рішенію разнообразная задачи и вопросы и ответившими правильно выдаются безплатно премія—отъ 20 до 55 премій по каждому конкурсу. Кромѣ того, прислаиваемъ въ теченіе мѣсяца наибольшее количество вѣрныхъ рішеній выдается 100 премій по „конкурсу за мѣсяць“. За минувшій мѣсяць по отдѣлу „Конкурсы“ было выдано и выслано читателямъ нѣсколько сотъ премій, въ томъ числѣ: пишущія машини, фотогр. аппараты и принадлежності, музык. инструменты, граммофоны, мебель, разнообразная новітшія изобрѣтенія, часы, обувь, игры, предметы домашней и садовой обстановки, билеты въ театры и проч.

Надатель—товарищество издательскаго и печатнаго дѣла „Новая Русь“ въ лицѣ уполномоченнаго В. А. Ульянова. Редакторъ М. К. Заіочковскій.

РЕДАКЦІЯ. С.П.Б., Разъѣзжал, 10. ГЛАВНАЯ КОНТОРА. С.П.Б., Фонтанка, 30

5-892-2

ВИДАВНИЦТВО „УКРАЇНСЬКИЙ УЧИТЕЛЬ“

- видало такі книжки:
1. Гр. Шерстюк. Українська граматика для школи. Частина I. . . . 20 к.
 2. С. Чернасенко. Про небо. Популярна астрономія. Частина I. . . . 20 к.
 3. Діткам. Казки й вірші 10 к.
 4. „Як виродилася пісня. Казка 3 к.
 5. Убогий жид. Казка. 2 к.
 6. З. Топеліус. Пустун Розбишаченко. Казка. Переказ. Б. Грінченка. 3 мал. 2 к.
 7. Бр. Грім. Казки. Книжка I. Переказ Гр. Шерстюк 3 к.
 8. С. Чернасенко. Граматка. (Вукварець) 5 к.
 9. Ол. Кононієв. Арифметика для українських шкіл 10 к.
 10. Б. Грінченко. Про книги. Як їх вигадано друкувати 10 к.
 11. М. Загірня. Якій був лад в Афинській державі 10 к.
 12. Гр. Шерстюк. „Світао“—Літературний ілюстрований збірник для дітей. Ц. 35 коп., на кращому папері 60 к.
 13. В. Корольов. Про людське тіло. 3 малюк. 15 к.
 14. З. Топеліус. Казки. Переказ. В. Грінченка. 3 малюнками 8 к.
 15. Д. Дорошенко. Вілорусі і їх національне відродження 5 к.
 16. В. Доманицький. Словаки. Про їх життя та національне відродження. 3 малюнками 10 к.
 17. С. Чернасенко. Про небо (популярна астрономія). 3 малюнк. Частина II. 15 к.
 18. М. Коцюбинський.—Явника. Трое оповід. 3 малюнк. ц. 8 к.
 19. Б. Грінченко. Олєси. Трое оповід. 3 малюнк. ц. 5 к.
 20. Коцюбинський. Харити. оповід. 3 малюнк. 3 к.
 21. Гр. Шерстюк. Українська граматика. Част. II-га. Складня 25 к.
- Склад видання в Києві, в українській київгарні—Безаківська № 8; і в кнвг. Л. П. Вітників, В. Володимирська № 28. 0-69-30